

Eesti Töötukassa

Tööalane rehabilitatsioon: kellele ja milleks?

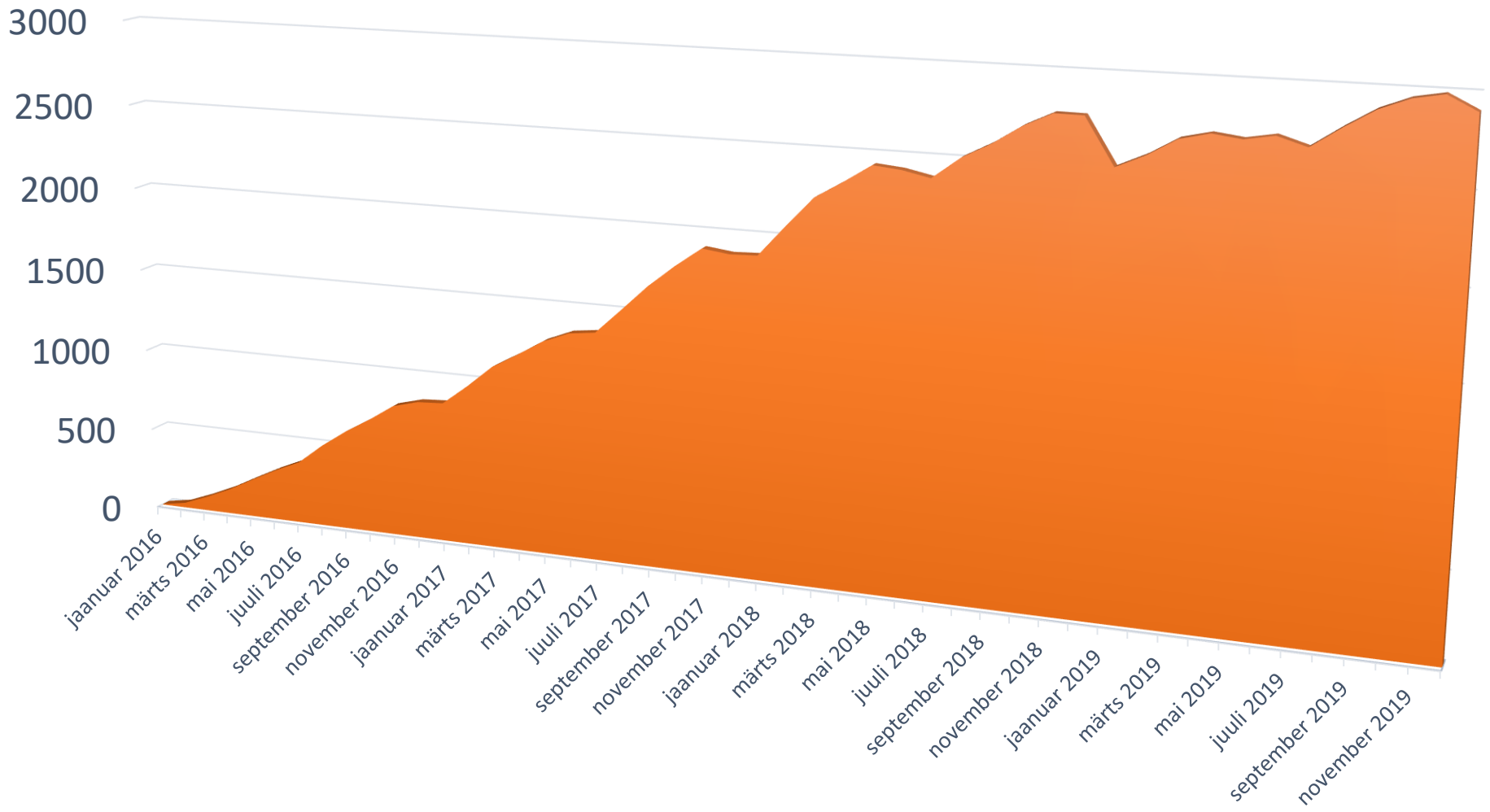
Jevgeni Bugakin
Eesti Töötukassa
06.03.2020

Tööalase rehabilitatsiooni sihtgrupp

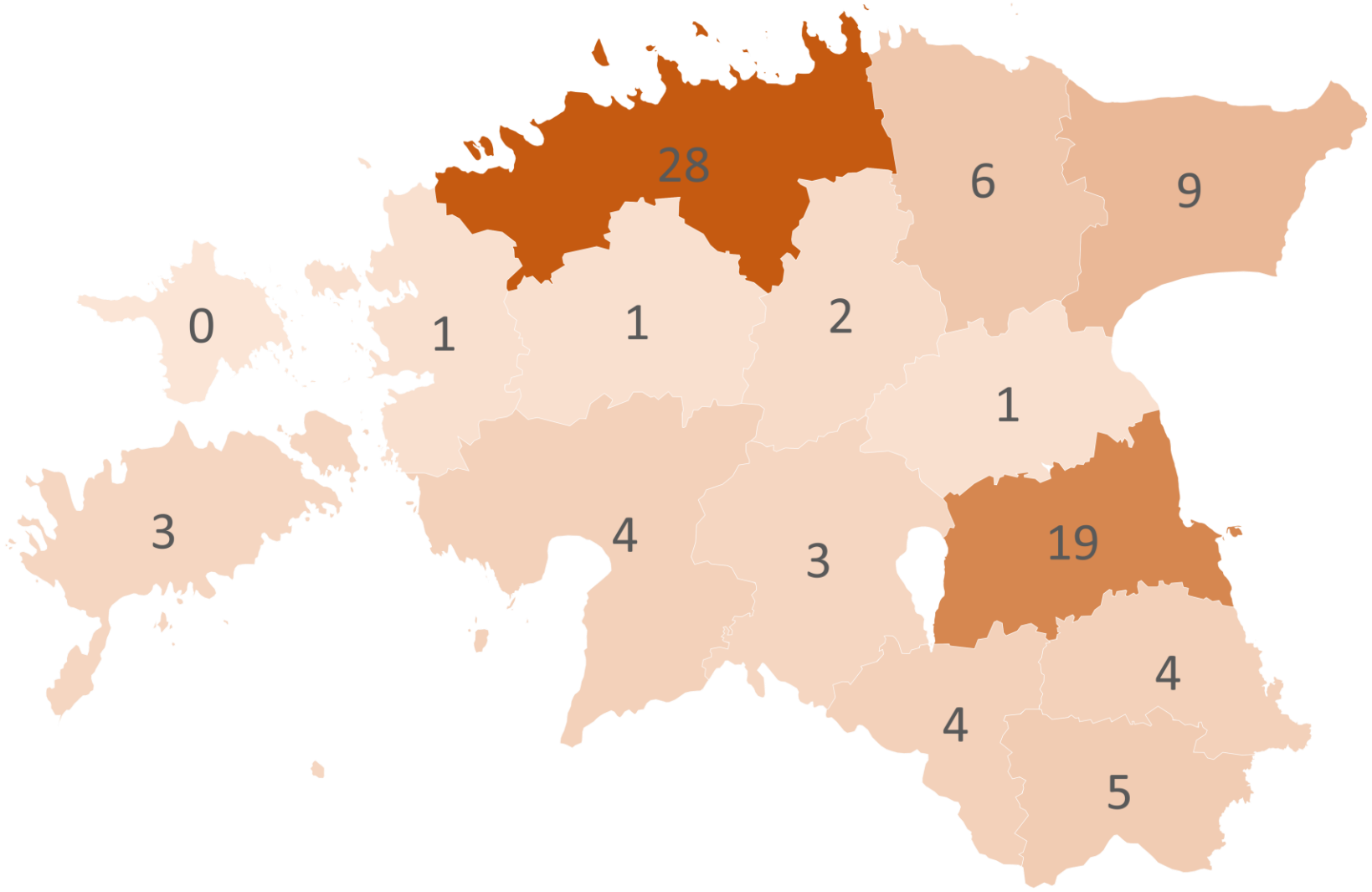
- Teenust pakutakse inimestele, kellel on täidetud kõik järgmised tingimused:
  - nad on tööealised (st vanuses 16 kuni vanaduspensioniiga);
  - neil on tuvastatud vähenenud töövõime (puue või püsiv töövõimetus või **osaline** töövõime);
  - nad on hõivatud (töötajad, õppijad, ettevõtjad) või otsivad tööd (on registreeritud töötud).

- Kõigile **puuduva** töövõimega (sh töötavatele, õppivatele ja töötuna registreeritutele) inimestele osutatakse vaid sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust, mida saab taotleda Sotsiaalkindlustusametist.

Teenusel osalevate klientide arv kuude lõikes 2016-2019

Teenuse osutajate arv 2020.aastal

Tööturuteenuse ja –toetuste seadus § 23[1]

- Tööalane rehabilitatsioon on isiku tööeluks ettevalmistamiseks, tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks osutatav tööturuteenus, mis seisneb sotsiaalhoolekande seaduse § 57 alusel kehtestatud rehabiliteerivates tegevustes.

Tööalase rehabilitatsiooni meeskond

- Tööalase rehabilitatsiooni raames osutatavad tegevused on kinnitatud Sotsiaalkaitseministri määrusega (nr 66 lisa nr 1).

- Spetsialistid, kes saavad teenust osutada on:

  - Füsioterapeut
  - Tegevusterapeut
  - Sotsiaaltöötaja
  - Eripedagoog
  - Logopeed
  - Loovterapeut
  - Psühholoog
  - Kogemusnõustaja
  - Õde
  - Arst

Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale (ESF programm)

- Tööalane rehabilitatsioon hõlmab eelkõige:
  - puude või tervisehäirega toimetulekuks **vajalike oskuste ning töövõime arendamist** (nt liikumine, suhtlemine, igapäevaelu korraldamine ja toimingud, sümptomite kontroll, abivahendite kasutamine) **ning nõustamist** (nt motivatsiooni ja enesekindluse suurendamine, puude või tervisehäirega kohanemine), **et valmistada isikut ette tööotsinguteks ja tööeluks**;
  - **töölesaamist ja töötamist toetavaid tegevusi**, nt sobiva töö väljaselgitamine, töökoha kohandamise või abivahendite vajaduse hindamine ja lahenduste pakkumine, tööeluga kohanemise toetamine, töövõtete õpetamine vastavalt puudele või tervisehäirele, tööandja, juhtide ja töökollektiivi nõustamine, **et suurendada isiku töövõimet ja töötamise väljavaateid või aidata hoida töökohta**.

Kriteeriumid teenuse vajaduse tuvastamiseks

- Määratletud toimetuleku-probleemide lahendamiseks on vajalik mitme erialaspetsialisti kaasamine.

Multidistsi-plinaarsus 1

- Muude tööturu-, ravi- ja sotsiaalhoole-kandeteenuste-ga ei ole võimalik aidata klienti.

Optimaalseim valik 2

- On vajalik kliendi töölesaamisega või töötamisega seotud oskuste/ teadmiste omandamine/ arendamine ja/või keskkonna kohandamine.

Tööle ja toimetulekule keskendumine 3

- Kliendil on valmisolek ja võimalused teenusel osalemiseks.

Kliendi valmisolek 4

Eesti Töötukassa

MILLISEID TEGEVUSI SISALDAB TÖÖALANE REHABILITATSIOON?

Tööalase rehabilitatsiooni tegevused seoses töötamiseks ettevalmistamisega (1)

- Tööle asumist takistavate tegurite mõju vähendamine, nt:
  - arendatakse iseseisvust ja toimetulekuoskuseid,
  - parandatakse haigusteadlikkust, toimetulekut nt ärevuse jm sümptomitega,
  - tegeletakse sotsiaalsete oskuste arendamise ja eluvaldkondadega seotud probleemide lahendamisega,
  - vajaduse korral soovitatakse igapäevaeluks vajalike kohandusi ja/või abivahendeid, hinnates kliendi elu- või õpikeskkonda.
- Pere- ja võrgustiku liikmete nõustamine, et
  - toetada kliendi teenusel osalemist ja rehabilitatsioonieesmärkide saavutamist,
  - parandada teadlikkust puudega kaasnevatest piirangutest ja võimalikest meetmetest toimetuleku parandamiseks.

Tööalase rehabilitatsiooni tegevused seoses töötamiseks ettevalmistamisega (2)

- Selgitatakse välja, milline töövaldkond on kliendile sobilik, arvestades tema võimekust ja soove.
- Selgitatakse välja, millistes tingimustes on töötamine soovituslik:
  - sobiv töölaad, töökeskkond, tööülesanded,
  - kirjeldatakse keskkonnaga seotud piirangud, vajalikud kohandused ja abivahendid.

Tööalase rehabilitatsiooni tegevused seoses töötsingute, tööle asumisega

- Arendatakse kliendi motivatsiooni ja eneseusku töötsingutega tegelemiseks ning tööle kandideerimiseks vajalikke oskuseid, nt
  - CV ja kandideerimisdokumentide koostamine/ülevaatamine,
  - töö otsimine, tööintervjuul osalemine jt.
- Nõustatakse klienti ja vajadusel töötukassa juhtumikorraldajat sobivatest töövaldkondadest, tehakse koostööd juhtumikorraldajaga potentsiaalsete töökohtade leidmiseks ja tutvustamiseks inimesele.

Tööalase rehabilitatsiooni tegevused seoses töökoha säilitamise ja töötamise jätkamisega (1)

- Nõustatakse klienti töötamist takistavate probleemide leevendamiseks (sarnaselt tööotsingute tegevustele), kaasates vajadusel võrgustikuliikmeid ja seostades sobivate sotsiaal-, tervishoiu- jm teenustega.
- Nõustatakse klienti, kuidas tulla toime töökohustustega, õpetades vajadusel vajalikke oskusi, nt
  - töövõtted, -asendid ja tööergonoomika,
  - tööstressiga toimetulek,
  - tööõigus,
  - sotsiaalsed oskused jne.

Tööalase rehabilitatsiooni tegevused seoses töökoha säilitamise ja töötamise jätkamisega (2)

- Hinnatakse töötingimusi ja -keskkonda selgitamaks nende vastavust kliendi tegutsemis- ja osalusvõimele, nt
  - tööülesannete sooritamine,
  - abivahendite kasutamise vaatlus,
  - keskkonna kohanduse vajaduse hindamine vm.
- Julgustatakse klienti kasutama tööturuteenuseid (eriti olukorras, kus olemasolev töökoht kliendile tema terviseseisundist lähtuvalt ei sobi).

9) Klient koostöös juhtumikorraldajaga valib sobiva teenuse osutaja
10) Klient registreerub teenusele 7 tööpäeva jooksul
7) Juhtumikorraldaja teeb otsuse tööalasele rehabilitatsioonile suunamiseks
8) Klient ja juhtumikorraldaja sõnastab rehabilitatsiooni eesmärki
5) Klient vastab rehabilitatsiooni vajaduse küsimustikule
6) Juhtumikorraldaja hindab kliendi valmisolekut rehabilitatsiooniks
3) Arutatakse kliendi toimetulekut (sh kodus, tööl, koolis jne)
4) Klient kirjeldab, mida ta on varem teinud olukorra lahendamiseks (sh millistel teenustel osalenud)
1) Klient kohtub töötukassa juhtumikorraldajaga
2) Juhtumikorraldaja selgitab teenuse olemust ja tutvustab osutamise tingimusi

Eesti Töötukassa

rehabilitatsioon@tootukassa.ee

TÄNAN!